

BUNUL ECONOM

REVISTĂ PENTRU AGRICULTURĂ, INDUSTRIE ȘI COMERCIU

ORGAN AL: „Reuniunii Economice din Orăștie“ și „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiiului“.

ABONAMENTE:
Pe an 4 coroane (2 fl.); jumătate an 2 cor. (1 fl.)
Pentru România și străinătate 15 lei pe an.
C-TUL CASEI DE PASTRARE POSTALE Nr. 10025.

APARE:
În fiecare Duminică.

INSERTIUNI:
se socotesc după tarifă, cu prețuri moderate.
Abonamentele și inserțiunile se plătesc înainte.
C-TUL CASEI DE PASTRARE POSTALE Nr. 10025.

Cunoștințe vechi,
despre agricultură, industrie, comerț
și negoț; după datele biblice.

(Urmare).

Cultura olivului (maslinului) și a viței de viie.

Oleiul în economia de casă a iudeilor era tot așa de prețios, ca și cerealele și vinul. În acest scop ei puneau mare preț pe cultivarea olivului (maslinului) și regii lor plantau păduri întregi de maslin și magazinele lor erau pline cu oleiuri. Olivul se cultiva din partea israilitenilor de comun pe locurile colinoase și pe dealuri, pentru-că îi plăcea pământul svântat și nêsipos. Cele mai însemnate locuri pentru cultura oleiului era o parte din regiunile seminției lui Setelâ și Áser, pe când Ios. Flavius amintește numai de Galilea și Perea și cu deosebire de țermurii lacului Genisaret. Lemnul de oleiu să desvoaltă și crește foarte încet și nu are lipsă de o îngrijire deosebită; în 10 ani abea să desvoaltă, ca să fie productiv și să aducă roduri și are lipsă de aproape

30 de ani, ca să poată da roduri imbelșugate.

Trupina olivului crește la o înălțime aproape de 30 de urme, unde deasupra i-se extinde coroana împodobită cu frunze verzi surii și înguste. Acest lemn este traie și ajunge la o vârstă lungă dând roduri numai tot la al 2-lea an. În cea mai bună vârstă produce 30—50 litri de oleiu.

În primăvară înflorește flori albe stufoase, din cari să desvoaltă fructe cărnose mai întâiu verzi, mai pe urmă negre-cafeniu, de forma și mărimea ci-reșelor, adeseori de a oanelor de porumbi

Fructele aceste cu simbure tare, să coc prin lunile Septembrie ori Oct., dâr' de comur încă în stare necoaptă le culeg și bat jos, după-că în starea aceasta dau oleiu de calitate cea mai gustoasă și mai fină.

Fructele rămase pe lemn era ertat să le culeagă sêracii. Cele adunate le puneau în teasc și să tescuiau. Teascurile erau de mai multe feluri și cu ajutorul lor extrageau oleiu mai fin și mai ordinar, care era și mai puțin prețios. Cunoștiau și oleiul din oliv sêlba-

tic, care se folosea la uns și ars, ear' din lemn să făcea diferite unelte de casă și să folosia la edificii, ear' crengile la pregătirea de corturi.

Oleiul era folosit la pregătirea mâncărilor, la luminat și ca medicament, și forma un prețios articolu de r...

Ca să nu se strice să păstra în ulcioare de pământ cu gâtlej îngust, afară de transporturi mai mari, unde se întrebunțau așa numitele bordufe, pentru-că neguțătorii evrei transportau foarte mult oleiu în Egipt și la Fenicieni, ba chiar și datorita ce o avea la regele Hiramilor la Solomon, în parte au plătit-o cu oleiu. Verosimil, că israilitenii întrebunțau fructul olivului și în apă sărată, cum să obicinuește aceasta și astăzi în Siria și în alte țeri orientale și să folosese pentru mâncate.

Vița de viie.

Pentru cultivarea viței de viie abia este altă țară mai potrivită decât Palestina, pentru-că colinele și dealurile ei cu pământ svântat apoi terbințala zilei și rēcoarea nopților contribue foarte tare la promovarea cultivării de viie. Natural, că în pământul Canaanului încă

când roata chiar în aceea-și clipă e în toate locurile cuprinse de ea.

— Sunt incredințat, dascăle, în privința vremii, dar' nemărginirea — spațiul?

— Tot, ca vremea, bucată cu bucată poți fi în ori-ce loc dorit, pe care n'o poți părăsi neumplută. Știi, că în puterea unei legi: Nu este spațiu deșert. Dar' este un mijloc pentru a scăpa de această greutate... o greutate impusă de trecătorul corp omnesc. Ai văzut, că în om e un șir nestirșit de oameni. Din acest șir lasă pe unul să-ți ție locul, pe câtă vreme vei lipsi din el. Se înțelege, că acesta nu va putea fi întreg, căci întreg fiind, și-ar nega existența ta. În faptă însă omul cel vecinic, din care resart tot șirul de oameni trecători, îl are fiecare lângă sine, în ori-ce moment — îl vezi, deși nu-l poți prinde cu mâna — ese umbra ta. Pe o vreme vē puteți schimba firile — tu poți să dai umbrei tale toată firea ta trecătoare de azi, ea-ți dă ție firea ei cea vecinică, și ca umbră înzestrată cu vecinicie, capeți chiar o bucată din atotputernicia lu

FOIȚĂ

M. EMINESCU

SĚRMANUL DIONISIE

— NUVELĂ —

(Urmare)

(6)

Călugărul Dan e unul din școlarii Academiei, ear' cu deosebire al măestrului Ruben, care-i împărtășește toate indoelile, dar' și toate descoperirile lui tănuite. Înțeleptul Evreu se uită cu oare-care curiozitate la fața visătoare a lui Dan. — Ei?

— Pe deplin așa cum mi-ai spus-o, dascăle — zise Dan — azi sunt incredințat, că vremea nemărgenită este făptură a nemuritorului nostru suflet. Am trăit în viitor. Iți spun acuma am doi oameni cu totul deosebiți în mine — unul, călugărul Dan, care

vorbește cu tine și trăește în vremile domniei lui Alexandru Vodă, altul cu alt nume, trăind peste cinci sute de ani de acum înainte.

În șir — răspunde Ruben — poți să te pui în viața tuturor înșilor, cari au pricinuit ființa ta și a tuturor, a căror ființă vei pricinui-o tu. De aceea oamenii au o simțire întunecată pentru păstrarea și mărirea neamului lor. Sunt tot ei, cei cari renasc în strănepoți... Și asta-i deosebirea între D-zeu și om. Omul are în el numai șir, ființa altor oameni viitori și trecuți, D-zeu le are de-odată toate neamurile ce or veni și ce au trecut; omul cuprinde un loc în vreme. D-zeu e vremea însă-și cu tot, ce se întâmplă în ea, dar' vremea la un loc, asemenea unui izvor, a cărui ape se întorc în el, însu-și, ori asemenea roței, ce de-odată cuprinde toate spițele, ce se întorc vecinic. Și sufletul nostru are vecinicie în sine — dar' numai bucată cu bucată. Inchipuește-ți, că pe o roată mișcată în loc, s'ar lipi un fir de colb. Acest fir va trece, prin toate locurile prin cari trece roata învêrtindu-se, dar' numai în șir, pe

din timpurile cele mai vechi era înfloritoare producțiunea vinurilor. Cele mai renumite dealuri pentru cultura viiei erau: Eugedi, Chebrou, Sechem, Carmel și Gilboa dar' era renumit și vinul Libanonului ba chiar și în ținuturile de peste Iordan era răspândită cultura de viie.

Cel-ce sădea viie, mai întâiu îngrădea locul destinat cu zid de piatră, ca să împedea surparea pământului săpat și pufăit de ploii, ear' dacă era la un loc mai favorabil, atunci să închidea cu o miezuină ori șanț în contra șugailor (un animal între câne și vulpe) vulpilor, pocilor sêlbatici și altor vite dela pășune. Pentru păzitori și lucrători să ridica un turn, pentru-că viile erau mai îndepărtate dela locuințele stabile. — Făcea în piatră loc pentru storsul vinului și după-ce săpa și curăța locul de petrii îi planta cu viță de viie. Israeltenii dădeau deosebită îngrijire viilor. Fiecare buciom să săpa separat, tăindu-se cu cuțitul părțile cari nu erau de lipsă și ca să facă roduri îmbelșugate printre vițele de viie nu sămănau nici un fel de alte sêmênțe.

Evreii cultivau cu deosebire soiul negrul de struguri, dar' verosimil, că și soiul alb era cunoscut înaintea lor.

Culesul viilor de comun să făcea pe la jumătatea lunei lui Septemvrie și era adevărată sêrbătoare, plină de cântece, jocuri și alte semne de bucurie. Strugurii să cărau în coșuri la storcetoare unde să călcau cu picioarele și să extragea mustul. Storcetoarele erau făcute (săpate) în piatră și la o lature provezute cu o deschizătură pe unde să scurgea mustul. Înaintea deschizăturii era așezat un rociu, ca să împedea strecorarea boambelor. De desubt era un vas săpat din piatră în care

Dumnezeu, voințele și-se realizează după gândirea ta... se înțelege împlinind formulele, sunt vecinice, ca cuvintele lui Dumnezeu, pe cari el le-a rostit la facerea lumii, formule pe cari le ai toate scrise în cartea ce și-am împrumutat-o.

— Mestere Ruben, oare când voi ajunge să pricep adâncimea ta?

— Adâncimea mea tu o ai în tine, numai încă nedescoperită. Crezi, c'ai pricepe ceea-ce zic, dacă n'ai fi de firea mea? Crezi, că te-ai fi ales de discipul al meu, de nu te știam vrednic și adânc? Tu ești ca o vioară, în care sunt închise toate cântările, numai ele trebuiesc trezite de-o mână măestră și mâna ce te va trezi înlăuntrul tău, sunt eu. — Dacă în această sară a-și încerca să mă duc într'un spațiu zidit cu totul după voia mea?...

— Vei putea-o... căci îl ai în tine, în sufletul tău nemuritor, nesfârșit în adâncirea lui. Pe fila a șeptea a cărții stau toate formulele ce-ți trebuiesc pentru asta. Și tot la a șeptea filă vei afla ce trebuie să faci mai

curgea mustul din storcători. Must strecorat să punea sau în ulcioare foarte mari, cari pe din luntru să ungeau bine cu reșină și se lăsau deschise sau în bordufuri, cari nu erau destul de tari cu ocașiunea ferberii ușor să crepau. Evreii beau mustul sau îl ferbeau ori apoi îl lăsau să fearbă pe drojdie, ca să aibă putere mai mare. După ferbere vinul să trăgea în ulcioare, cari să astupau cu reșină și ghips și se așezau în camere ori pivnițe. Înaintea de beut vinul să storcea. N'a fost necunoscut înaintea israeltenilor nici prefacerea strugurilor în stafide. (Va urma).

„Reuniunea română de agricultură“ din comitatul Sibiiului.

Al XV-lea raport general pentru anul 1902.

(Urmare).

Tovărășiile agricole.

Tovărășia din Roșia-săsească în 1902 a procurat un trior cu cor. 228.—; astfel inventarul tovarășiei cuprinde o mașină de sămănat în preț de cor. 527.—, o mașină de sămănat cucuruz în preț de cor. 2640; o grapă de muschi în preț de cor. 60.— și triorul amintit. La cumpărarea triorului a contras dela însoțirea de credit sistem Raiffeisen de acolo un împrumut de cor. 72.—. Dela mașini a realizat un venit de cor. 7244. Averele activă a tovarășiei e de cor. 55822.

Tovărășia din Apoldul-român cu 50 membri, dispune de o mașină de îmlătit, o grapă de muschi și un tăvăluc, toate în stare bună, venitele tovarășiei au fost 1058 ferdele grâu, 156 ferdele ovės și 43 ferdele orz. Toate acestea cuantități, după acoperirea speselor s'au împărțit între tovarăși.

Pe când facem mențiune onorifică despre activitatea laudabilă a acestor tovarășii, nu putem decât să ne exprimăm regretele, că dela celelalte, cu toate insistențele noastre,

departe. Se înțelege; că atunci trebuie să ne despărțim pentru totdeauna; căci în spații dorite, ziua va fi secol și când te vei întoarce nu vei mai găsi pe Ruben, ci un alt om, analog cu mine, pe care însă ușor îl vei găsi — numai poate el nu te va cunoaște, poate va fi pierdut tainele învățurii lui și va fi om ca toți oamenii.

Învătăuri nu-ți mai dau, căci e de prisos; — când umbra ta ca umbră încă va începe a vorbi, ea va fi atât știutoare și-ți va spune, ce trebuie să faci; când te vei muta tu în firea ei, atunci vei fi tu atât știutor și în ori-ce cas nu mai ai nevoie de mine. Dar' vei fi băgat de samă o împrejurare: cartea mea cetind-o în șir rămâne neînțeleasă... dar' ori de unde-i începe, răsfoind tot la a șeptea filă, o limpezime dumnezească e în fiecare șir. — Aceasta e o taină pe care nici eu n'o pricep și se zice, că unui om încredințat despre ființa lui Dumnezeu nici nu-i poate veni în minte cugetul ascus în această ciudată numărătoare. În zadar și-i întreba și umbra... ea nu știe nimic despre această

ne-a fost peste puțină de a câștiga datele necesare.

La fondul bisericesc-școlar, creat din contribuțiile în cerealii ale parochienilor din Gușteriță în 1902 s'au contribuit 8 ferdele grâu, 26 $\frac{1}{3}$ ferdele cucuruz și cor. 7 în bani. Prețul naturaliilor vândute cu cor. 7198, cum și cele 7 cor. contribuite, s'au adus la capitalul depus la »Albina«, care cu finea anului 1902 a atins cifra de cor. 21332.

Insoțirile de credit satești sistem Raiffeisen.

Insoțirile noastre de credit satești sistem Raiffeisen lucrează cu deplin succes la ridicarea nivelului moral și material al membrilor. Ele își revarsă roadele lor binecuvântate asupra comunelor, în cari asemenea așezăminte și-au aflat intrarea.

Datele, ce urmează reoglindează activitatea lor în 1902.

Insoțirea din Roșia-săsească are 50 membri; deponenți au avut 5 cu minimul de 200 și cu maximul de 400 cor.; datoriile față de însoțire variază între cor. 2—400. Capitalul neatacabil al însoțirii e de cor. 86599 și fondul de rezervă de cor. 36261.

Numărul membrilor însoțirii din Aciliu, s'a urcat la considerabila cifră de 150, față de 61 membri dela înființare. În consiliul de supraveghire al însoțirii au fost aleși parochul Ioan Oțoiu și notarul Ioan Iliu, de a căror conlucrare să leagă realizarea de multe și folositoare întreprinderi în sinul însoțirii. Numărul deponenților însoțirii au fost 28 cu totalul depunerii de cor. 660759. Pretensiunile însoțirii dau suma de cor. 3435588. »Cassa de păstrare din Seliște« a deschis pentru însoțire un credit de cor. 30.000 în cont-curent și cu procentele reduse de 68 $\frac{1}{4}$ %. Din profitul curat de cor. 38015 s'a adaus fondului social cor. 60, celui de rezervă cor. 150 și celui de binefaceri cor. 10066. În vederea înmulțirii agendelor, remunerățiunea cassarului N. Iosif urcat la cor. 100.

(Va urma).

taină. Se zice: că diavolului înainte de cădere i-ar fi plesnit în minte această obscură idee și de atunci a căzut. De și-ar veni în minte să știi, să risipesc toate dimprejururi-ți, timp și spațiu fug din sufletul tău și rămâi asemenea unei crengi uscate. Din care vremea asemenea a fugit. Neștiind eu singur această taină, căci, cum am spus, nici nu sunt în stare să-mi treacă prin minte, nici nu te pot sfătuî în această privire.

Ruben își netezi încet barba și o adâncă întristare era scrisă pe fața lui bătrână și înțeleaptă. Dan îi sărută mâna. Nu erau să se despartă pentru totdeauna? Ruben rupse cu degetele mucul căzut al luminării și se vèzù în lumina vie, că ochii lui erau plini de lacrimi. Amândoi se sculară și Dan s'aruncă la gâtul lui plângând, ca un fiu, ce n'are să mai vadă pe tatăl seu.

Dar' îndată ce ești Dan, îndată ce coborise scările cu cartea subsuori și ridicând cu mâna, lunga poală a rasei de șiac... casa se prefăcù într'o peșteră cu pereții negri, ca cerneala, lumina de ceară într'un cărbune

Jocul animalelor.

(Urmare și fine).

»Jocul începea mai cu seamă între clăile de alfa. Se furișea între snopi și făcea un zig-zag foarte incurcat și când cei cinci—șase copii credeau, că l'au prins, el s'ar'eta tocmai pe o clae la depărtare de douăzeci de metri; când înainte, când îndărăt, când la dreapta ori la stânga; și sta acolo cu mustră fericită și luătoare în ris, până-ce tovarășii de joc erau la doi trei metri, atunci dând vesel din coadă, pleca să facă alte zig-zaguri, și așa, uneori, câte un ceas. E cunoscut cât de mult place caprelor și pisicilor jocul. Brehm, vestitul scriitor despre animale, spune: »Dragostea de joc la pisici începe foarte de timpuriu, și mama își dă toată osteneala să le trezească gustul jocului. Pisica se face copil cu copii sei, unul îi sare în spate, altul i-s'acață de urechi, altul de coadă, ear' al pătrălea sugă. Și ea se supune la caprițele lor.»

De obicei însă animalelor le place să se joace cu semenii lor. Câinii s'ascund și pe urmă s'ar asupra altora, cari trec, se iau la hârjoană, la trântă, și dese ori jocul se preface în bătaie, ca și la copii.

Maimuțele, puii de lup, vulpe, marmotele, furnicele, nevăstuicele sunt îndrăcit de patimașe la joc.

S'au văzut adesea nevăstuici jucându-se cu corbii. Tot așa să joacă și paserile: o ciocănitoare (ghionoaie) avea gust, ca stăpânul seu să se joace cu ea.

S'au văzut casuri când paserile se joacă cu copii. Cocostărcii mai ales se împretinesc lesne cu copii, îi fugăresc și după-ce i-au apucât de haină, îi lasă și fug tot privind îndărăt să vadă de-i urmăresc. Dacă îi apucă de aripe, ei se opresc și încep a fugări pe copil. Se joacă de-a prinsele întocmai ca și copiii. Se povestește de o gaiță, cărei îi plăcea să privească cum se joacă băieții,

plutitor în aer, cărțile în beșici mari de sticlă la gură legate cu pergament, în mijlocul cărora tremurau într'un fluid luminos și vioriu draci mici spânzurați de coarne, cari zupăeau din piciorușe. Ruben însuși se zbirci, barba-i deveni lăptoasă și în furculițe, ca două bărbi de țap, ochii îi luceau ca jeratec, nasul i-se strimbă și se uscă, ca un ciotur de copac și scărpinându-se în capul lăptos și cornut începă a ride hăd și strimbându-se: hih! zise — încă un suflet nimicit cu totul! — Dracii se strimbau rizând în beșicele lor și să dădeau peste cap, ear' Satana își întinse picioarele lui de cal, resuflând din greu.

— Mult a trebuit până l'am prins în laț pe acest călugăr evlavios, dar' în sfirșit... hih!... totuși... totuși... are să-l nimicească bătrânul meu dușman. I-am spus, că nu-i poate veni în minte gândirea tănuită de numărătoarea cărței?... trebuie să-i vie... trebuie să-i vie... Mie de ce mi-a venit? Pentru c'a trebuit să-mi vie! — — —

Dan trecea iute printr'o parte de oraș,

cum se bat, etc. și de bucurie, tot țupăia, ear' dacă băieții voiau să o prindă, dinsă sărea din loc în loc și nimeni nu putea pune mâna pe dânsa.

Cine a observat animalele tinere, cum sunt vițelii, mânzii etc. știu cât de mult le place să zburde, adică să se joace. Fără indoială, că jocul lor e o manifestație firească, de care simt nevoie și de care nu trebuie lipsite.

„Gazeta Săleanului”.

PENTRU ECONOMI

Lipsa de poftă de mâncare la cai și porci

Cailor, cari n'au poftă de mâncare sau mânâncă neregulat și cu scârbă, fără să aibă friguri sau să le lipsească dinții, a căror gură e murdară, limba albă, a căror balegă e când tare, când invelită cu mucii, când moale și slăbesc din ce în ce mai mult; li-se dă:

Sare amară 140 gr.

Sare de bucătărie 120 gr.

Praf de boabe de Enuper sau cetină

Praf de rădăcină de trestie mirositoare } à 60 gr.

Din amestecătura aceasta se dă zilnic 2 linguri de masă în nutreț, timp de 2—3 luni. Mânzli e bine să se tundă și apoi să se frece cu un pomătuf de pae peste toată pelea. Cât timp sunt tunși trebuie ținuți într'un local cald și adăpostit, când e frig se pune un țol pe ei.

»Porcilor aflați în această stare li-se dă mai întâiu ceva ca să verse (praf de nucoară 0,5—1 gr. în lapte dulce) și apoi, timp de o săptămână, o amestecătură de praf de Enupere, Tibişir și sare de bucătărie, de 2 ori pe zi câte jumătate de lingură de masă în mâncare.

Paele proaspete.

Tot ca fânul nou, așa și paele proaspete sunt cu mai multă poftă mâncate, de

în care locuia boerimea. Curțile albe, ca argintul, cu cerdacuri și scări a căror scânduri curate și ceruite sclipeau în lună, perdute în mijlocul unor pomete, pe marginea uliței deasupra zaplazurilor atirnau câte-o jumătate din ramurile arborilor grădinelor... șiruri de nuci cu frunze late, gutăiu și cireși... pe ici pe colo se zărea prin verdele în unerec al grădinelor, câte o zare galbenă prin obloanele închise... El mergea repede... numai din când în când trecea pe lângă el câte-un tiner cavaler cu căciula turcănească, înfășurat în mantauă, a cărei poală din dărăt se ridica de sabie; pe care-și lăsa mâna... pe alte locuri vedea pe cavaleri sărind gardurile și pătrunzând prin grădine până pe sub vre-o fereastră, care se deschidea apoi în fața lunii lăsând să se ivească vre-o umbră albă, careși pleca capul tiner peste cercevele la umbra de sub fereastă. În alt loc unul acățat de gratii făcea studii floristice unindu-și buzele cu ale celei ființei care-și scosese capul prin gratii. Numai pe ici pe colo auzea câinii urlând la lună, paznicii de noapte, cari strigau

animale, deși sunt mai tari la mestecat decât cele vechi. Paele noi produc umflătură stomacului, chiar tocate și amestecate cu alte nutrețuri, când se dau la vite lacome sau flămânde.

Pentru femei.

Conservarea limbilor.

Se îngrijesc bine limbile, se așează la puțină, un rând de limbi și un rând de sare, punând la o oca de sare 20 dramuri de silitră și puțin usturoiu, până se va umplea puțină cu limbi, apoi se pune un teasc deasupra. După-ce vor sta zece zile pe o parte, se întorc pe altă parte și se lasă încă zece zile; apoi se scot, se pun ziua la vânt și noaptea la teasc până se svântă și în urmă se pun la fum.

Cum se ferbe șunca.

Se pune mai întâiu să fearbă 1/2 oră cu apă, apoi se toarnă vin peste apa aceea, mai puțin decât apa, se adaugă chimen, enupere, zahar, coaje de lămâie, cuișoare, scorțișoare și se lasă să fearbă acoperită.

SFATURI DE TOT FELUL

Spre a curăți vasele de tinichea (blechiu) înegrite la foc se amestecă cenușe dela lemne cu untdelemn ordinar, până se face, ca o pastă. Se pune acest amestec pe vasul de curățat și se freacă puternic cu o bucată de lână sau flanel. Dacă negreala nu dispăre se freacă din nou.

Vasul devine, ca nou.

Nu omorîți șopârta. — Șopârta se hrănește numai cu animale vătămătoare agriculturii și arborilor, cu larve, omizi, muște, gândaci, vermi și melci. Din cauza lăcomiei ei șopârta e privită, ca o adevărată bine-făcătoare de către agricultori și grădinari, așa că naturalistii recomandă, ca să se prăsească prin grădini șopârle, ca unele ce distrug animalele vătămătoare.

ori grupe de cavaleri, cari veniau dela vre-o petrecere nocturnă. Ei rupeau frunze din crengile atirnite și le aruncau în urma călugărului spân și palid... Stelele păzeau taria, luna trecea, ca un scut de argint prin întunerecul norilor, în aer era aur și în grădine miros și-o umbră adânc-viorie, ruptă de dungii de lumină albă, care trecea prin mreje de frunze, ca prin strecurători de lumină.

El ajunse acasă. El ședea într'o chiliuță din casele unui boeri mare. Incet trecu prin cerdacul cel lung, deasupra cărui streșinile eșite erau suspendate de stâlpi albi... trecu ca o umbră și când intra în chilia lui resuflă lung. Nu era să întreprindă un lucru extraordinar? (Va urma).

III

»Die croitor, trebuie să Vă spun, că hainele le plătesc numai anul viitor!«

»Nu face nimica!«

„Nu? — Atunci când pot căpăta hainele?”

»Apoi, în anul viitor!«

V.

A V I S.

Onorații cetitori sunt prin aceasta încunostințați, că acei abonați, cari solvesc pe anul 1904 abonamentul pentru „Bunul Econom” pe un $\frac{1}{2}$ an 2 cor. (1 fl.) primesc ca premiu gratuit un Călindar pe anul 1904.

La cerere trimitem ori și care Călindar ce ne stă la dispoziție.

Călindarul de premiare sunt:

Călindarul „Bunul Econom”
Călindarul „Țăranului” și
Călindarul „Sfânta Treime”.

Deci cine abonează pe un $\frac{1}{2}$ an „Bunul Econom” solvind 2 cor. (1 fl.) primește pentru această mică sumă de 1 fl. revista „Bunul Econom” un $\frac{1}{2}$ an în fiecare săptămână și un Călindar pe anul 1904 ca premiu.

Administrațiunea

„BUNUL ECONOM”
Orăștie (Szászváros).

DIN LUME

Ungaria. În delegațiunea ungară e la ordinea zilei tot bugetul ministerului de război. În decursul dezbaterii generale au luat cuvântul șefii diferitelor fracțiuni. Apponyi a criticat aspru programul guvernului și a zis că concesiunile militare sunt cu totul nesuficiente. Conte Tisza i-a ripostat foarte aspru declarând că aceste concesiuni sunt pe deplin suficiente. I-a mai făcut lui Apponyi imputarea, că neconținut sprijinește pe sub mână obstrucția. Dezbaterea generală fiind terminată, a început cea specială, care va fi terminată la începutul săptămânii viitoare.

Austria. Joi a sosit în Viena Oskar II. regele Svediei și Norvegiei. La gară a fost întâmpinat înaltul oaspe de M. S. împăratul împreună cu archiducii prezenți în Viena. Întâlnirea a fost foarte cordială. Ambii monarhi s-au cuprins și sărutat mai de multe ori. La cinci ore a avut loc un dîneu în palatul imperial, eară la 8 ore o reprezentațiune de gală în teatrul curții. — Delegațiunea austriacă nu și-a ținut ultima ședință Sâmbătă, cum era proiectat, ci Luni în 29 I. tr. — Guvernul li-a conces Italianilor în princip o universitate Italiană. E vorba acu, unde să fie ea plasată, în Triest, Görz sau Triest. Foile polone aduc știrea din Viena, că se fac toate pregătirile pentru mobilizarea armatei. Șefii țarilor să fi primit deja instrucțiunile necesare.

România. Sesiunea parlamentară va fi prelungită până în 1 Martie v. ministrul instrucțiunii Haret a prezentat camerei proiectul de lege relativ la introducerea doctoratului în drept la universitatea din București; ear' ministrul de finanțe noul proiect de tarif vamal.

Rusia. Ministrul de externe Lambsdorf a adresat representațiilor Rusiei din străinătate o circulară, în care declară că Iaponia atacând armata rusă din Port Arthur, înainte de ce

războiul a fost declarat, a violat dreptul ginților și a dat probe de o purtare barbară. După ultimele știri de pe câmpul războiului, Iaponia a suferit cu ocaziunea unui atac nou asupra portului Arthur, o înfrângere mare, perzând opt vase de război. Până acum nu e confirmată astă știre în mod oficial. Guvernorul rusesc și-a mutat reședința din Port Arthur mai spre nord. Iaponesii au declarat protectoratul lor asupra peninsulei Korea.

Germania a declarat că numai până atunci va păstra neutralitatea în războiul ruso-japonez, până când și China va fi neutră. — Cancelarul Bülow a dat o seară parlamentară, la care au participat deputații din toate fracțiunile, afară de socialiști.

Olanda. În Antwerpen se fac pregătiri pentru o vizită a împăratului Germaniei Wilhelm II.

Anglia se pregătește mereu de război. Toate vasele de război au fost pregătite. Se vede că în ostul Asiei se prepară evenimente importante, față de cari Anglia va trebui să iee atitudine decisivă.

Francia. Deputatul socialist Iaurès a cerut ca alianța Franciei cu Rusia să fie desfăcută. Presa republicană cere însă că alianța aceasta să rămăe nealterată. Atitudinea lui Iaurès poate de ansă la o scisiune în blocul guvernamental și prin urmare la o cădere a guvernului Combes.

Spania. Înaintea parlamentului s'au petrecut scene furtunoase. Deputații republicani au fost viii aclamați. Poliția a intervenit energic. Iritarea a devenit și mai mare. Republicanii cer numai decât retragerea guvernului Maura. Situația e foarte critică.

Italia. Jurnalul „Italia” declară, că toate știrile despre încordarea referințelor între curtea din Roma și Viena sunt nemotivate.

Serbia. Faptul, că Turcia a concentrat mai multe regimente la frontiera Serbiei, a produs mare iritare în țeara întreagă.

Turcia. Comisiunea pentru reformarea jendarmeriei a ținut mai multe ședințe. Guvernul turcesc cere, că oficerii străini chemați spre a pune la cale astă reformă, să poarte uniforme turcești. Mișcarea din Albania s'a mai liniștit.

Bulgaria După ultimele știri pare a fi inevitabil războiul între Bulgaria și Turcia.

Mai nou.

Nădlac. — Fruntașul slovac Hodja, publicist de valoare, a sosit la Nădlac pentru a luora în interesul candidatului român Dr. Ioan Suciu.

Londra. — Intre An-Dsu și Piong (în Coreea) s'a dat o luptă în care cavaleria rusă a fost bătută de Japonezi. — Pe mare e furtună grozavă, din care cauză flota japoneză a întrerupt bombardarea Port-Arthurului.

NOUȚĂȚI

Candidat național în Nădlac.

Într'o conferență ce s'a ținut Duminecă în Nădlac, pentru alegere de deputat dietal care să va face Sâmbătă în 5 Martie n. candidat de deputat naționalist a fost proclamat Dr. Ioan Suciu, avocat în Arad.

Asociațiunea a câștigat procesul de 160.000 coroane. La tabla reg. din Cluj. s'a pertractat procesul purtat de rudeniile regretatului avocat Ioan Petran, care si-a testat toată averea în preț de 160.000 cor. Asociațiunii. Tabla a întărit judecata tribunalului, prin care rudeniile au fost respinse. Avocatul Asociațiunii este Dr. G. Ilea.

Disolvarea camerei-ungare. Miuistru-președinte Tisza va soma pentru ultima-ora o opoziția, ca să renunțe la obstrucție. În cas de nereușită, va propune în consiliul de miniștri modificarea ad hoc a regulamentului camerei și dacă nici cu aceasta nu va reși, va disolva imediat camera.

Coroane false. Aproape prin toate orașele comitatul Hunedoara sunt în circulațiune coroane falsificate așa de perfect, încât numai după sunet se deosebesc de cele veritabile. Firele investigației indică spre Hațeg izvorul din care es în circulație coroanele false.

Arestare. Din Făgăraș vine știrea senșațională, că protopopul de acolo e arestat. Ziarele maghiare publică o mulțime de amănunte privitoare la probele de vinovăție a numitului preot. E vorba de falsificări de cambii.

Cutremur de pământ. În 19 Februarie a fost în Timișoara un cutremur de pământ care a durat 4 secunde. Cutremurul s'a simțit mai ales în etaje și a produs mare panică.

Cine își tubește grădina și cine voește să se bucure de flori frumoase și de legumele cele mai bune, acela cumpere semințe dela Mauthner Ödön, furnisorul curții cesare și regale din Budapesta, rada Rottenbiller Nr. 33, care firmă trimite ori-și-cui gratuit, lista prețurilor, care conține 226 pagini, bogat ilustrat. Această carte conține afară de excelențele semințe cunoscute în extensiunea sa și o mulțime de novități interesante și surprinzătoare în flori și legumi.

Curs de pomărit pentru preoți. Ministrul de agricultură a publicat concurs cu terminul de 7 Martie a. c. pentru acei preoți, cari voesc să urmeze cursul de pomărit din B.-Pesta dela 16—23 Aprilie a. c. ori din Cluj dela 21—28 Aprilie a. c. — Pentru fiecare curs să primesc numai câte 12 preoți cari vor primi dela stat 32 cor. spese de călătorie și 4 cor. la zi de întreținere. Rugărilor pentru primire să înaintează la ministrul numit, provăzându-se cu timbru de 1 cor. în cari să se arete corect numele, locuința

comitatul, cunoștința de limbă și împrejurarea, că unde păstorește suplicantul e prielnic pentru pomărit. Nici capelanii, nici preoții, cari au mai fost la curs, nu să primesc.

*

Economii, cari voesc a avea o recoltă bogată să-și acopere lipsele de semințe dela Mauthner Ödön, furnisorul curții cesaro-regești din Budapesta, strada Rottenbiller Nr. 33. Această firmă trimite la cerere ori-și-cui bogat ilustratul seu preț-curent, care conține 226 de pagini, *gratuit*. — Prețurile, semințelor excelent curățite, cu o putere bogată de încolțire și de sorte veritabile, sunt foarte joase. Cu deosebire sunt de amintit semințele de napi impregnate și sortele cele multe de cereale nobile. —

Rectificare.

În numărul 4 al revistei noastre, am spus în articolul »Ce e nou?«, că între gazetele românești pe lângă care sunt grupați cei-ce doresc să ia parte la alegerile dietale este și gazeta »Voința« din Bistrița. Redactorul »Voinței« dl Lucian Bolcaș ne spune în nrul 15 al gazetei sale sub titlul »O lămurire«, că »Voința« nu se ocupă cu politica și prin urmare nu poate să fie nici activistă nici pasivistă și că nici un fel de grupare politică nu stă la spatele »Voinței«. Luăm act despre această lămurire și nădăjduim, că pe lângă gazeta »Voința« sunt grupați bărbați: ce fac literatură, sociologie ori economie — căci astfel nu înțelegem rostul ființei gazeta »Voința«.

Răsboiul ruso-japonez.

Lângă Vladivostoc s'a întâmplat o ciocnire între flota rusească și cea japoneză.

O flotă japoneză, care consta din mai multe panșirate și torpiloare, a atacat flota rusească staționată la Vladivostoc. Vapoarele încrucișătoare rusești Boyasin, Askol și St.-Petersburg s'au scufundat. Japonezii au înaintat fără nici o pierdere în port și au început bombardarea forturilor.

Flota japoneză a îndepărtat pe cea coreeană din portul orașului Ciemulpo și a prins vapoarele societății de cărbuni rusești.

— Japonezii au hotărât să înzestreze două crucișătoare cu baloane captiv pentru a putea descoperi pe departe vasele rusești s'au a pândi ce se petrece la Vladivostoc, Port-Arthur, etc. Se lucrează în grabă la construirea unor vase foarte repezi (cu turbine) cari să aibă iuteală de 34 noduri pe ceas. Admiralul Tago se așteaptă la mari servicii dela aceste vase cu baloane.

Deoarece torpiloarele japoneze au nimicit și (stricat) 11 vase de război rusești din Port-Arthur, se crede că flota rusă este incapabilă de o acțiune mai mare. La nici un caz ea nu mai poate împedea debarcarea în Coreea a trupelor japoneze.

Flota japoneză a trimis asupra Portului Arthur patru corăbii vechi de lemn, încărcate cu petri și explosive, să închidă intrarea din port. Scopul și l'a ajuns: torpiloarele s'au înrors nesupărate la corpul flotei și vasele cu explosive scufundate au îngreunat ieșirea din port pe cel mult două trei săptămâni.

Japonezii au debarcat în golful Borsid, a înaintat spre Hunang, unde au alungat garnisoana rusească, și merg mai departe, spre Kisik.

Nou atac contra Port-Arthurului.

Au apărut 15 vapoare de război japoneze în fața Port-Arthurului și au început să dea foc cu vehemență. Incrucișătoarele Nowik, Askold și Bajan au plecat cu patru torpiloare să atace pe Japonezi, dar au fost siliți să se rentoarcă. Askold e aproape, să se scufunde, iar Novic are spărturi grave. Se vestește, că un torpilor s'a scufundat. Retvizan a fost din nou găurit. După-ce două ore a dat foc, flota japoneză s'a retras în ordine. Infanteria rusă a plecat spre Golful porumbeilor.

Japonezii cu ocazia ultimului atac s'au folosit de apucături șirete. Adecă au atacat Port-Arthurul cu puteri slabe, prin ce flota rusă prinzând curagiu a început să atace pe Japonezi. Dar abea au ajuns vapoarele rusești în largul mării, s'a ivit pe neașteptate masa flotei japoneze, care sub conducerea admiralului a început un atac vehement contra lor. **Toate vapoarele rusești de pe mare au suferit spargerii mari, unele s'au scufundat.** E sigur însă că și Japonezii au suferit pagube mari.

Londra, 1 Martie. I-se vestește »Expresului«, că Japonezii desvoaltă încordări de forțe exasperate, ca să ocupe Port-Arthurul. De alt-cum cetatea e rău apărată. Nutremântul locuitorilor e restrins; prețul alimentelor deja s'a scumpit mult. Nici Rușii n'au speranțe că vor putea susține multă vreme, Port-Arthurul, și îndată ce Japonezilor le va reuși să transporte pe țărm puteri inarmate și vor începe asediul pe uscat, **Rușii vor fi nevoiți în lipsă de munițiune și nutremânt să capituleze.**

Să zice că **Port-Arthurul se va mai putea susține încă numai două săptămâni.**

Rușii redactează în Cifu un ziar în limba Chineză, în care își publică victoriile colosale. Să tem că Chinezii îi vor ataca, dacă vor afla despre înfrângerile suferite.

În partea de Sud a Coreei s'a ciocnit un regiment de cavalerie japonez. Se vestește că Japonezii s'ar fi refugiat. Rușii i-au urmărit și le-a luat caii.

După informațiile sosită pe lacul Bajkal se transportă mereu trupe ru-

sești. Dar frigul seceră multe jertfe dintre trupe. Pe drum sunt ridicate barace cu nutremânt, unde se împart mâncări calde pe lângă aceasta fiecare soldat are manta cu blană, totuși se zice că în frigul de 40 grade a înghețat cel puțin o mie de Cazaci.

După știrile ce are comanda militară din Port-Arthur se așteaptă ca flota japoneză să bombardeze earăși orașul.

Intr'un ordin de zi comandantul cetății arată că fiind Rușii aici înoujurați din toate părțile, nu le rămâne decât să apere până la ultima picătură de sânge cetatea.

Ministrul de războiu rusesc a dat concesiie ca fiica lui Maximov, colonel, să între ca voluntară în I-ul regiment de infanterie care se află în război.

După știrile oficiale de Joi Vladivostocul este blocat de flota rusă. Populația fuge cu grămada din oraș. Pe fiecare zi se așteaptă ca flota japoneză să înceapă bombardarea orașului.

După știri telegrafice din Cifu de 2 zile sunt furtuni atât de mari pe Ocean, încât a încetat ori-ce legătură cu Port-Arthur.

Din Shanghai, se vestește că în scurt timp și China se va încurca în războiu. Numeroase trupe chineze înaintază spre nord.

Circulă șvonul că o telegramă sosită la ministeriul de externe german, în urma novelor atacuri japoneze, Port-Arthur e în ajun de a capitula.

Din Mukden în tot momentul se așteaptă o mare luptă la fluviul Yalu, unde sunt concentrați 25,000 Ruși cu artilerie numeroasă.

Orașul Petersburg este în sărbătoare: au sosit adecă aici știri, că Japonezii ear au dat navală, pe mare, asupra Port-Arthurului, dar au fost respinși de flota rusească, având mari pierderi. Patru corăbii de războiu ar fi nimicite.

Japonezii au reușit să închidă, dinspre mare, Port-Arthurul. În jurul portului Japonezii au așezat torpiloare, încât Rușii nu mai pot ieși în largul mării. Să adeverește că vapoarele cari au năvălit asupra Port-Arthurului sunt niște vechituri; ele erau încărcate cu petrii și cu explosive și au fost scufundate anume ca să facă pagube și greutateți Rușilor.

Semne de războiu.

Sofia, 26 Februarie. Ministeriul de războiu a chemat pe ziua de 28 Febr. pe toți recruții sub drapel, chiar și pe aceia, cari în urma favorurilor sunt liberi de serviciu. Printre populațiune domnește o mare agitație.

Museele agricole și silvice ale Domeniului Coroanei.

(Urmare și fine).

Probe din câmpurile de experiență cu registru de observațiuni. Vederi de mașini și unelte agricole. Sederi de ale gospodăriilor agenților noștri, a caselor de administrație, a grajdurilor, magaziiilor de produse, pătulelor și celorlalte construcțiuni.

Vederi de drenajuri, canalisări, căi de comunicație și alte înlesniri ale exploatarei.

3. Cu privire la dezvoltarea materială, intelectuală și morală a locuitorilor de pe Domeniul Coroanei, vor figura: produsele atelierelor școlare și ale lucrului manual ale elevilor și elevelor. Fotografii de lucrări în clase, în ateliere sau la câmp. Grădinile școlare. Vederi și produse.

Fotografii de ale primăriilor, bisericilor și școalelor clădite de noi. Teatru sătesc, societăți culturale economice. Vederea locuințelor țeranilor făcute după indemnul nostru împreună cu plantații, grădini și dependințe, în sfârșit veți complecta museele cu tot ce producem, astfel, ca la un moment dat să le putem trimite la ori-care expoziție.

Vă atrag tot-odată, dle agent, băgare, de seamă, ca toate obiectele să fie numai din cele mai isbutite, de calitate cea mai bună și din cele mai noi; nu cum s'a întâmplat la Expoziția trecută e Asociațiunii române pentru înaintare și răspândirea științelor, cum am trimis de unii din d-voastră lucruri din cele expuse într-o stare care lăsa foarte mult de dorit, în deosebi probele de cereale ne-au fost înaintate fără cea mai mică îngrijire, așa, că a trebuit să muncim mult, pentru a le curăți și alege, operațiune, care a ținut până în momentul deschiderii expozițiunii, fără a putea fi totuși terminate definitiv.

Mostrele de cereale mai ales trebuiesc bine alese, curățite de corpuri străine și păstrate în bună stare și în cantități îndestulătoare. Fiecare probă de cereale va avea o etichetă în care să se arate anul recoltei, cantitatea la hectar, greutatea, gradul de curățenie, etc.

Cum avem însă mai pe toate Domeniile clădiri speciale în această privință, veți căuta a începe de îndată reorganizarea muzeelor, conform celor de mai sus, arătându-ne cele de cari ați mai avea trebuință spre a vi-se procura. Imi veți trimite de asemenea la timp, un raport de cele-ce ați făcut și veți purta de grije, ca muzeul să fie totdeauna în bună regulă și la curent, pentru a nu avea prea multă muncă când va fi să facem us de el.

Vă previu, că în scopul de mai sus, am comandat deja mai multe feluri de borcane de sticlă, de diferite forme pentru mostrele de cereale și alte sămânțe.

Nu perdeți din vedere, că de-oarece Administrația noastră e bine cunoscută și apreciată și cum mulți au început a se interesa de ceea-ce facem și a lua pildă dela

noi, numărul celor-ce ne vizitează e din ce în ce mai mare, așa încât museele de pe Domeniile Coroanei fiind completate, după-cum vă arăt mai sus, ori-cine le vede, își face o idee deplină de gospodăria noastră, pentru-că ele sunt icoane adevărate a tot ce facem și producem.

De mai multe ori, v'am amintit, ca calea pe care dorim să răspândim cunoașterea faptelor noastre și să ajunge la propagarea metoadelor noastre, este cea a pildă, care e cea mai eficace. Avea dreptate marele orator englez Burke, care a zis: „Exemplul e tot. El este școala neamului omenesc și numai la această școală putem învăța.“

Ioan Calinderu,
administrator.

Recolta Ungariei în anul 1903.

Recolta Ungariei din 1903, publicată de oficiul statistic central r. ung., ajungem la convingerea, că lărgirea teritorului supus cultivei agricole nu a încetat, ci a fost cu deosebire în cei din urmă trei ani foarte considerabilă. În anul 1900 au fost cultivate 21,093.728 jugere, anul trecut au ajuns însă suprafața teritorului cultivat la 21,507.527 jugere. Cu grâu și cu seacă au fost semănate în anul trecut 8.013.132, cu orz 1.827.140, cu ovės 1.787.808 cu păstăioase 57.693, cu cartofi 94.2422, cu porumb 3.989.566 cu nutreț: măzărliche, trifoiu, lucernă 1.543.657 jugere.

Rezultatul recoltei în măși metriche a fost următorul:

Grâu de toamnă și de vară	44,077.154
Secară de toamnă și de vară	12,028.671
Orz	14,059.958
Ovės	12,676.469
Porumb	34,481.597
Cartofi	45,009.884

Față cu anii trecuți rezultă un plus de 1.23 milioane măși metriche la grâu 0.45 milioane m. m. la seacă, 0.71 milioane m. m. la orz și 0.8 mil. m. m. la ovės. Recolta de porumb (cucuruz) e una dintre cele mai bune a anilor din urmă, ear' cea de cartofi e o recoltă mijlocie.

CALENDAR ECONOMIC.

Ce să facem în Martie?

In câmp. Sămănam grâu de primăvară, apoi orz, ovės, mazere, mazărice, lucernă și trifoiu. Grăpăm lucer-niștele și trifoiștele precum și fenaștele naturale. Pregătim pământul pentru sămănarea cănepei și inului.

In grădina de pomi. Grădina de pomi trebuie săpată și curățită. Pomii sărării (pădureții) eșiți din semințe să resădesc din școala de săminți la locul unde se vor altoi. Resădirea pomilor, smeurei, strugureilor, dacă nu s'a făcut, nu mai trebuie amânată. Pomii cari pâuă acum nu s'au gunoit să se gunoiască. Să curăță crengile și dacă timpul e călduros și sucul în pomi a început să circule începem și cu altoirea.

In grădina de legumi. Se sapă locul pentru sămănatul legumelor, dacă nu e prea ud. Pūnem cartofi, caralabe (guli), salată, ridichi de lună, morcovi, pătrângei etc. Fragile de grădină (căpșunele) se sapă. Paturile calde trebuie adese-ori și cu îngrijire aerisate.

In vie. Dacă timpul e favorabil, începem la ridicatul vișelor.

In stupină. Fiind timpul plăcut, albinele es pentru curățire. Ingrijim de nutreț de ajuns.

A V I S

Proprietarii de vie și cei-ce se interesează de cultivarea vișei vie se avisează, că la învățătorul *Petru Vancu*, din Magyurád (com. Arad) se află de vândut »Vișitul« carte despre cultivarea vișei americane și altoite.

Prețul 1 cor.

Resultatul băncilor românești pe anul de gestiune 1903.

Numele băncilor și reședința	Activele	Pasivele	Capit. soc.	Depuneri	Prof. curat
	coroane	coroane	coroane	coroane	coroane
„Iulia“ institut de credit și economii în Alba-Iulia . .	886.661	858.110	100.000	618.585	28.551
„Chiorana“ inst. de cred. și econ. în Șomcuta-mare	330.180	317.018	100.000	109.061	13.162
„Silvania“ „ „ „ „ „ „ Șimleul-Silv.	2.628.579	2.574.419	300.000	1.339.171	54.160
„Fortuna“ „ „ „ „ „ „ Rodna-veche	348.343	343.334	40.000	122.143	5.009
„Poporul“ „ „ „ „ „ „ Lugoj	709.295	693.299	120.000	362.310	15.996
„Albina“ „ „ „ „ „ „ Sibiu	20.652.887	20.399.904	1.200.000	12.289.858	252.983
„Casa de păstrare“ ca reuniune în Săliște	1.445.914	1.426.631	26.000	1.230.091	19.283
„Murăștiana“ inst. de cred. și econ. în Regen	797.331	775.253	200.000	444.907	22.078
„Bocșana“ „ „ „ „ „ „ Bocșa-Montană	387.873	378.445	100.000	239.255	9.428
„Sebeșana“ „ „ „ „ „ „ Sas-Sebeș	862.763	839.107	100.000	612.957	23.656
„Dacia“ „ „ „ „ „ „ Orăștie	482.691	461.637	100.000	208.118	21.054
„Hondoleana“ însoțire de anticipațiuni în Hondol	86.152	83.511	20.345	33.594	2.641
„Zarandeană“ inst. de cred. și econ. în Băița	195.753	186.216	32.000	116.062	9.537

Cursul pietii din Budapesta
— in 4 Martie n. 1904 —

Per 50 klgr.		Per 1 klgr.	
Grâu . . .	8 85— 9 15	Piment . .	105 00—107 —
Săcară . .	6 85— 6 90	Cassia . .	90 00— 98 —
Orz	5 80— 5 95	Cuișoare .	96 00—100 —
Mei	5 45— 6 50	Ghimber .	113 00— —
Ovăș	5 80— 6 00	Paprică . .	70 00—180 —
Cucuruz . .	5 10— 5 15	Ulei de in	63 00— 64 —
Răpă	10 35— 10 80	„ de rap.	63 00— 65 —
Trifoi . . .	52 00— 60 —	„ de lem.	116 00—119 —
Lucernă . .	55 00— 60 —	In brut . .	00 00— —
Mohor . . .	9 50— 10 50	Cânep. br.	64 00— 70 —
Măzărice .	7 00— 7 50	Lână nsp.	120 00—124 —
Fasole . . .	8 50— 9 25	Migdale .	186 00— —
Mazăre . .	6 00— 7 —	Smochine	25 00— 25 50
Mazăr. coj.	15 00— 21 —	Alune . .	111 00—112 —
Linte	13 — 22 —	Stafide V.	85 00—100 —
Păsat . . .	5 75— 6 —		
Mac	26 00— 28 —		
Sēm. de in	00 00— 00 —		
S. de cânep.	8 50— 9 —	Unt proasp.	1 50— 2 16
Prune . . .	24 25— —	Caș Emental	2 10— 2 20
Lictar . . .	25 25— 25 50	„ Groer . .	1 20— 1 40
Untură . .	67 00— 70 00	„ Trapist .	1 20— 1 50
Slănină . .	62 00— 68 00	„ Liptau .	0 88— 1 30
Zahar brut	19 45— 20 30	Brânz. de oae	1 10— 1 40
Cafea Iava	70 00—115 —		
Caf. Santos	43 00— 45 —	Bumbac bal.	00 00—00 00
Caf. Portor.	80 00—125 —	Portoc. Iada	7 50— 8 50
		Lămâi . .	6 50— 6 —
		Ouă (144b) lada	80 00—81 —
Per 100 klgr.		Per 100 Litr.	
Miere . . .	100 00—120 —	Spirit raff.	148 00—152 25
Ceară . . .	130 00—140 —	Spirit brut	146 00—147 25
Nuci	30 00— 60 —	„ denat.	46 00— 46 50
Cartofi roza	5 40— 6 —	Trevere . .	80 00— 85 —
Cart. galb.	5 00— 5 75	Slig. viț .	100 00— 130 —
Ceapă roșie	3 00— 6 80	Țuică . . .	18 00— 18 50
Usturoi . .	12 00— 16 —		
Piper n. . .	150 00—152 —		

Prețul făinei din 4 Martie n. 1904.

Per 50 klgr.					
0	1	2	3	4	5
14 40	13 80	13 20	12 80	12 40	12 00
6	7	7 1/2	8	Tărâte	
11 40	10 70	10 00	5 80	4 10	

CURSUL MONETELOR

Galbinul	11 43
Napoleon d'or (20 franci) aur	19 09
20 Marce germane aur	23 52
Bilete germ. 100 Mărci	117 42
„ franceze 100 franci	95 52
„ române 100 lei	94 95
„ rușesti 100 ruble	253 75
„ italienești 100 lire	95 50

Têrgurile din Ungaria, Transilvania și Bănat.

Dela 10—16 Martie n. 1904.

Joi	—	—
Vineri	11 Goroslău-mare. Hadad. Olafalău-mic.	
Sâmbătă	12 Harastcherec. Cluj. Almacherec. Ghiriș. Sajo-Sân-Paul. Sighișoara.	
Duminică	—	—
Luni	14 Orăștie. Cincul-mic. Radnot. Ciuc-Sân-Domocoș.	
Mărti	—	—
Mercuri	16 Sighișoara. Baia-de-Criș. Lăpușul-ung.	

Calendarul vechiu și nou al săptămânii.

Dum. 2-a in post gl. 6, sft. 9.

Dum.	22 Afl. moaș, ss. din Eg.	6 Victor
Luni	23 S. M. Policarp	7 Toma Ap.
Mărti	24 † Afl. c. s. Ion Bot.	8 Ioan Bog.
Merc.	25 P. Tarasie Arch.	9 C. Met. c. i.
Joi	26 Păr. Porfirie Episc.	10 40 Muc.
Vin.	27 P. Procopp. Decap.	11 Heracliu
Sâmb.	28 C. Păr. Vasiliu	12 Gregoriu

Redactor-responsabil: Aurel P. Barcianu.

CUMPENE
pentru **comerțiu, industrie**
și **conomie solid și exact**
lucrate, ofere spre cumpărare
I-ma Fabrică de Cumpene Transilvană

VICTOR HESS Sibiu (N.-Szeben)

La cerere se trimite catalog (228)
6-52 **ilustrat gratuit și francat.**

„**IDEAL**” Institut tipografic și librărie

in **Hunedoara (Vajda-Hunyad).**

Serviciu prompt! — Prețuri ieftine!

Cel mai mare deposit de ciasornice, giuvaeruri și obiecte de aur și argint in **Transilvania**

(144) la 8-26

Iulius Erős

in **Sibiu, Strada Cisanădiei Nr. 3**
(Palatul Transilvania).

Tot felul de ciasornice, giuvaeruri de aur și argint, podoabe bisericesti etc

Toate obiectele *bine și frumos* lucrate, *ieftine*, cu prețuri fixe.

Serviciu prompt și conștientios.

La cerere se trimite preț curent bogat ilustrat.

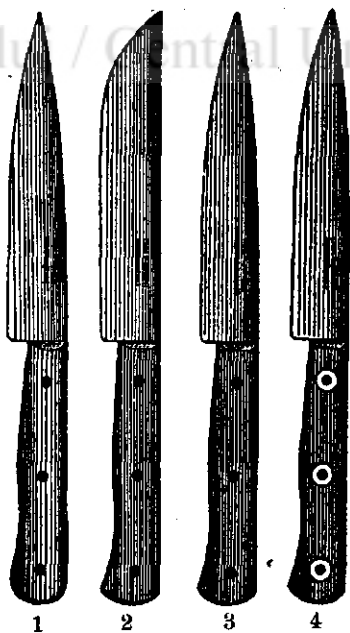
Să caută și se primește îndată un învățăcel

din o familie bună care posedă 2—4 clase civile, reale sau gimnasiale, pe lângă întreaga întreținere, în *prăvălia cu mărfuri de modă și manufactură.*

A să adresa la subscrisul

Ioan Lazaroiu,
comerciant
Orăștie (Szászváros).

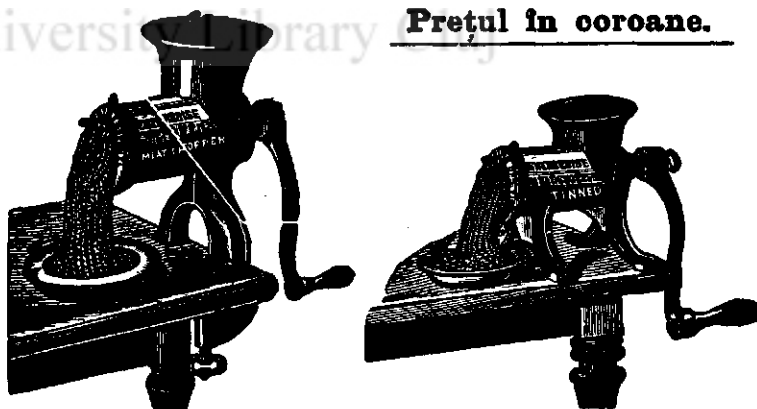
Cuțite de bucătărie

Cuțite cu garanție pentru toată bucata.

	17	19	21 cm.
Fig. 1 Cor.	—	—72	—86
Fig. 2	—56	—68	—80
Fig. 3	—56	—68	—80
Fig. 4	—64	—76	—90

Mașini de Alexanderwerk pentru tocat carne.

Forma: R RR S UU   Forma: SS U T

Mărimea și numirea formei:

	R	RR	S	SS	U	UU	T	cu roată de invirtit
taie într'o minută chil.	1/2	3/4	1	1	1 1/4	1 1/4	1 3/4	
1 buc.	Cor. 5 30	7 60	8 80	8 50	13 30	15 80	29 50	
Cuțitul singur	—70	—80	1 10	1 10	1 30	1 30	1 60	
Discul gaurei singur	Cor. 1 30	1 80	1 50	1 50	2 80	2 80	4 20	

Carol F. Jickeli, Sibiu.
(Nagy-Szeben). (141)

Nu există

Săminte agricole și de grădină mai bune și mai recomandabile

ca acelea, care le expediază de 28 ani

MAUTHNER ÖDÖN Furnisorul Curtii Regale în **BUDA-PESTA.**

Cancelaria și depozitele: *Str. Bottenbiller 33. Localul de vânzare: Str. Andrassy 23.*

(139)

Catalogul ilustrat, de 226 pagini, se trimite la cerere gratuit și franco.

8-52

„AGRICOLA“

Însoțire economică de magazin și anticipații
(148) și-a început activitatea în 8-52

HUNEDOARA (Vajdahunyad).

Cancelaria și Magazinul însoțirii se află în casele proprii.
Însoțirea „Agricola“ cumpără și vinde produse agricole, cu deosebire: *grâu, cucuruz, ovės, țărițe, etc.*

Vinde bucate pe credit (pe așteptare). Acoardă avansuri pe bucate, efecte și prețioase (giuvaerice).

Primește aurării și argintării în afaceri de lombard și la acoperire de conturi-courante.

Primește depuneri spre fructificare cu 6%.

Mijlocește împrumuturi de bani pe amortisație.

Mijlocește asigurări pe viață și contra focului.

Vinde unelte și mașini agricole chiar și pe plătiri în rate.

In sfârșit îngrijește ori-ce afaceri comerciale de intermediare.

Bani! Bani! Bani!

Subsemnata întreprindere de credit stă în legătură cu cele mai mari bănci din țeară și exoperează

Împrumuturi pe pământuri și edificii

cu cele mai favorabile condiții și cu cele mai ieftine interese, și anume pe termen de 10-70 ani cu 2% - 5³/₄%.

Credit personal cu giranți și obligație pe 5-10 ani.

La funcționari de stat, comitat și oraș, precum și la oficeri, credit simplu și fără giranți, pe salare dela K. 1800 mai sus.

La dorință servim cu informațiuni, rugând marca postală.

(230) „PECUNIA“ întreprindere de credit, 8-52
Sibiu (Nagyszeben) Strada Poplăcii nr. 27.

Nou! Lampă electrică de busunar

cu mechanism american
Indispensabilă pentru ori-ce economie casnică.

Să poate purta și în busunar,
e durabilă, comodă și corespunzătoare.

La ftecare e de lipsă pentru
luminarea chililor, treptelor, ambietelor
și localităților laterale.

Pentru oficeri la exerciții, pădurarilor și
vânătorilor pentru serviciu de noapte e
tare acomodată; pentru turiști sunt in-
dispensabile, pentru medici și moașe cu
ocasiunea vizitelor de noapte. In fabrice,

mcari, pivnițe și depozite unde se păstrează materii explosive,
sunt de mare însemnătate, pentru călători ce sosesc noaptea
sunt neprețuite. Pentru econoame este o bucurie. Nu sunt în
urma ei picături de lumină pe padiment și covoare. Pe pro-
prietari și economi îi păzește de atacuri și foc; cu aceasta te
poți să și noaptea în pod unde se păstrează nutitul. — E
sigură contra focului. Se poate folosi de mai multe mii de
ori și dacă cu timpul arde stratul, pentru 1 coroană 20 fileri
subministrăm altul nou. **Prețul 4 coroane.**

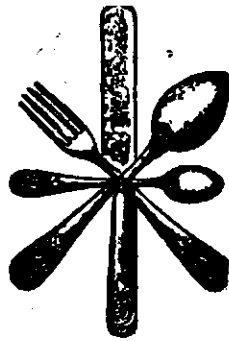
Cu reflector și linte măritoare executată foarte fin 5 cor.
Strat de rezervă 1 cor. 20 fl.

(227) Se trimite cu rambursă de 8-52
Stabilimentul Central alui **IOSIF AUFFENBERG**
BUDAPEST, Strada Profeta 5.

Editor-proprietar Aurel P. Barcianu.

Cumpărare ocazională!

32 bucăți numai 6 fl.

In urma prea marelui deposit al unei
fabrici de obiecte de metal, sunt incre-
dințat să vind marfa acesteia în prețul cu
care se face. Spedez dară, până când de-
positul sustă, contra ramburs:

6 bucăți linguri de supă din cel mai
fin argint de gloria, 6 furcuțe (furcuța
într'o bucată) din cel mai fin argint de
gloria, 6 cuțite din cel mai fin argint de
gloria, 12 lingurițe de cafea din cel mai
fin argint de gloria; 1 sitiță de străcurat

laptele și 1 sitiță de străcurat supa. — 32 bucăți cari
costă numai 6 fl., toate noue și bune și frumos poleite.
Acestea mai de mult au costat 25 fl.

Argintul de gloria este un metal cu totul alb, care se
inlocuește cu cel mai scump argint, și ca unul fiecare să fie
convins despre adevăr, mă oblig a remite banii numai de
cât dacă marfa nu ar conveni. — Garnitura e cel mai potri-
vit dar de cununie, și nu trebuie să lipsească din nici o casă.

Singur expeditor este: **Iosif Auffenberg's Centrale**
(226) 8-52 Budapesta VI., Strada Profeta nr. 5.

Comandele se trimite spedând banii înainte sau contra ramburs.

Casse de fer și oțel sigure contra focului și spargerii

pentru păstrat bani,
registre și documente în toate
mărimile și formele.

Soliditate garantată.

Prețuri estine.

À se adresa la: Prima fabrică
transilvană privilegiată ces. și
reg. de casse de fer și oțel

alui

(195) **R. ÖSZY**

Sibiu — Nagyszeben

Strada Dumbrăvii Nr. 3. Strada Bruckenthal Nr. 5.

Preț curent ilustrat se trimite la cerere gratis și franco.

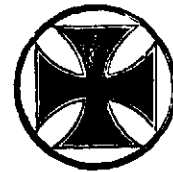
Cruce sau stea dublă electro-magnetică

Patent Nr. 86967.

Nu e crucea lui Volta.

Nu e mijloc secret.

Vindecă și inviorează

pe lângă garanție.

Deosebită atențiune
rării, că acest aparat

e a se da impreju-
vindecă boale vechi

(190) de 20

de ani.

Aparatul acesta vindecă și folosește contra durerilor de cap și dinți, migrene,
neuralgie, împedecarea circulațiunii sângelui, anemie, amețeli, fiuituri de urechi, bă-
taie de inimă, sgârșciori de inimă, asma, ausul greu, sgârșciori de stomac, lipsa poștei
de mâncare, răceală la mâni și la picioare, reuma, podagră, ischias, udul în pat, in-
fluența, insomnie, epilepsia, circulația neregulată a sângelui și multor altor boale
cari la tractare normală a medicului se vindecă prin electricitate. In cancelaria
mea se află atestate incurse din toate părțile lumii, cari pretuesc cu mulțămire inven-
țiunea mea și ori-cine poate examina aceste atestate. Acel pacient, care în decurs
de 45 zile nu se va vindeca i-se retrimite banii. Unde ori-ce încercare s'a
constatat zadarnică, rog a proba aparatul meu. Atrag atențiunea P. T. public
asupra faptului, că aparatul meu nu e permis să se confunde cu aparatul „Volta“
deoare-ce „Ciasul-Volta“ atât în Germania cât și în Austro-Ungaria a fost
oficios opriit fiind nefolositor, pe când aparatul meu e în genere cunoscut, apreciat și
cerceat. Deja estinătatea crucei mele electro-magnetice o recomandă îndeosebi.

Prețul aparatului mare e 6 cor. Prețul aparatului mic e 4 cor.
folosibil la morburii cari nu sunt folosibil la copii și femei de
mai vechi de 15 ani. constituție foarte slabă.

Expediție din centru și locul de vânzare pentru țeară și streinătate e:

MÜLLER ALBERT, Budapesta, V., strada Vadász 42 G. colțul
strada Kálmán.

Tip. Institutului tipografic „Minerva“ în Orăștie.